

Motion till riksdagen

1988/89:A440

av Bengt Harding Olson m. fl. (fp)

Regional utveckling i Skåne

Framtidsfrågorna har under senare år alltmer blivit föremål för intresse från såväl forskare som politiker och då inte bara från näringslivssynpunkt utan även utifrån ett totalt samhällsperspektiv. Framtiden går att påverka om man inte bara passivt inväntar dess ankomst. Men det förutsätter att man i globala framtidsanalyser via nationella visioner hamnar på regional och lokal nivå. En regional framtid bygges inte uppifrån och utifrån utan inifrån och nedifrån.

Regional obalans

Från många håll beskrivs den regionala obalansen och man förutsäger en ökande obalans. Det är dyster läsning för de flesta regioner i Sverige. Man talar om centrumregioner till skillnad från periferiregioner, högtrycksområden står mot lågtrycksområden och K-(unskaps)regioner är annorlunda än A-(rbets)regioner. Man använder visserligen olika uttryck men innebörden är densamma och resultatet blir en indelning av landets regioner i A- resp. B-lag.

Ett sådant synsätt är farligt eftersom man därigenom riskerar att utarma de regionala resurser som självklart finns i alla regioner. Känslan av regional nedklassning kan föranleda defaitism och därmed passivitet i regioner där det istället behövs kraftfullt inomregionalt samarbete och gemensamma offensiva åtgärder.

Skåneregionens framtid

Landskapet Skåne med sina båda län Malmöhus och Kristianstad har stolta ekonomisk-historiska anor. Karl XIV Johan uttalade en gång att "Skåne inte är en provins men ett kungarike" och landskapet har av andra liknats vid "välmågans rågade bord".

Dagens verklighet är dock annorlunda och den svenska kartbilden är förändrad. Skåne har delvis hamnat i ekonomiskt bakvatten och ligger nu i landets ekonomisk-geografiska utkant.

Regionen har strukturella problem särskilt inom jordbrukssektorn. Andra problem inom regionen är befolkningsutvecklingen med en överkantring från öster till väster, en utglesning från glesbygd till tätort och en koncentration till Malmö/Lund-området.

De "yttre hoten" mot den skånska regionen kommer främst från Stockholm/Uppsala/Arlanda-området. Det föreligger en uppenbar risk att

Skåne blir en "filial-region" i ekonomiskt hänseende.

Men Skåne kan också presentera en omfattande plus-sida. Skåne är rikt i många avseenden. Vårt landskap har vacker natur, god miljö och rik kultur samt rikliga naturresurser som bördiga jordar och vatten. Men Skåne har också ett fördelaktigt geografiskt läge, kunskapsintensivt universitet och god arbetskraft. Skåne som helhet är att betrakta som en komplett region. Alla branscher är företrädade om än ej i varje kommun. Tillsammans utgör dock kommunerna en komplett skånsk mosaik.

Slutsatsen blir att Skåne ingalunda kan betraktas som ekonomiskt utslaget. Regionen har stora resurser men det krävs egna kraftinsatser för att maximalt utnyttja dessa resurser.

Skånsk mobilisering

En framgångsrik satsning på Skånes framtid bygger på att man nyttjar verksamma medel. Tidigare utgjorde statliga stöd något av en patentmedicin och "uppvakningsmetoden" användes flitigt. Skåne måste tillämpa själv-tillitstanken och alltså lita på sina egna resurser, främst av humankapitalet dvs. de mänskliga resurserna som genom sin kreativitet skapar framtiden.

Framtiden måste byggas upp "sten för sten" och byggstenarna är individerna, kommunerna och länen.

Skånskt utvecklingsorgan

Ett lyckosamt resultat av en skånsk framtidssatsning förutsätter en interregional samverkan mellan de båda Skåne-länen. Därför bör det tillskapas ett regionalt utvecklingsorgan med ansvar för Skåneregionens gemensamma frågor.

Organisatoriskt bör tillsättas ett regionalt utvecklingsorgan med parlamentarisk sammansättning. Det bör ha rådgivande funktion men också beslutanderätt i frågor som länsstyrelserna gemensamt överlämnar för beslut. Till detta organ bör knytas ett regionalt forskningsråd samt erforderliga regionala utvecklingsgrupper. Dessa senare grupper bör behandla var och en sitt intresseområde, exempelvis skilda näringslivsbranscher, jordbruk inkl. trädgård och fiske, utbildning, kultur, kollektivtrafik och turism. Sådana intresseområden kommer vi närmare behandla i skilda motioner. Gruppernas sammansättning anpassas till det aktuella intresseområdet men bör innehålla företrädare för både myndigheter och privata näringslivet.

Det regionala utvecklingsorganet som verksamhetsform är hittills oprövat. En sådan försöksverksamhet kräver viss lagreglering bl.a. av länsstyrelsernas möjlighet att överlämna sin beslutanderätt i lämpliga frågor. Om detta slår väl ut skulle en del dubbelarbete kunna undvikas och effektiviteten på detta sätt förbättras.

Skånsk framtidsstrategi

Framtidssatsningar måste för att bli framgångsrika bygga på gedigen kunskap. Sådan kunskap skapas genom omsorgsfull utredning. Det är en känd metod som ibland klandras, oftast oförskyllt. Naturligtvis är det bra

med en bred probleminventering följd av en intressant analys som resulterar i värdefulla förslag. I omstruktureringsfasen är det särskilt viktigt att bryta en förlamande passivitet och förbereda ett aktivt handlande.

Skåne drabbas nu särskilt av omvälvande omstruktureringar på många sektorer, främst jordbruk och försvar. Här skall beröras de flesta områdena.

Jordbruket. F.n. arbetar en parlamentarisk arbetsgrupp med den framtida jordbrukspolitiken. I dess arbete bör särskilt uppmärksammas de skånska särproblemen, alltså odlingen av socker, betor och potatis samt användningen av spannmålsöverskott.

Trädgårdssnäringen. Odlingen av prydnads- och köksväxter samt frukt och bär befinner sig i ett omställningsskede som motsvarar jordbrukets situation. En självklar slutsats blir då att starta en utredning om den framtida trädgårdssnäringen. Under utredningstiden måste naturligtvis sektorns ställning försvaras. Detta är ett särskilt angeläget skånskt intresse och behandlas närmare i en särskild motion.

Fisket. Den "blå livsmedelssektor" utgör ett försummat område. Fisket förtjänar den vidgade uppmärksamhet som skapas genom en övergripande utredning. Härvid bör särskilt beaktas Simrishamns ställning som stor fiskehamn.

Kommunikationsnätet. Det nya trafikpolitiska beslutet har kraftigt försämrat kommunikationerna särskilt i södra Sverige. En snabb utvärdering är nödvändig för att inte långsiktigt äventyra de trafikpolitiska målen.

Försvarsmakten. Ännu en utredning har startats. Behovet av pansarbrigader och underhållsförband har hittills ständigt underskattats. Det är angeläget att dessa problem uppmärksammas i försvarskommittén.

Statlig förvaltning. En konsekvensutredning av statlig centralisering tycks ofrånkomlig för att säkra en rimlig skånsk andel av nya statliga verk och myndigheter och stoppa aviserad utflyttning av exempelvis tullkammare och telekontor.

Medan det statliga utredandet pågår måste regionalt göras en intensiv arbetsinsats. Så sker lämpligen genom det regionala utvecklingsorganet i form av regionala utvecklingsgrupper som noga anpassats till det sektorsområde som skall behandlas. Allt för att skapa och tillhandahålla ett gediget beslutsunderlag.

Skånsk slagkraft

Avslutningsvis måste betonas att Skåne är i behov av kraftfulla utvecklingsinsatser. En regional mobilisering i organiserade former skulle skapa en skånsk slagkraft till fördel för hela Sverige.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett regionalt utvecklingsorgan för Skåne,

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tilläggsdirektiv till den parlamentariska jordbruksgruppens arbete.¹⁾

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en utredning angående fiskenäringen,¹]

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en utvärdering av 1988 års trafikpolitiska beslut,²]

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Skånes försvar,³]

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om konsekvensutredning angående statlig centralisering.

Stockholm den 24 januari 1989

Bengt Harding Olson (fp)

Karin Ahrland (fp)

Siw Persson (fp)

Kjell-Arne Welin (fp)

¹ 1988/89:Jo260

² 1988/89:T236

³ 1988/89:Fö444